

Бочарова І.В.

*доцент кафедри іноземних мов факультету маркетингу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Краснопольська М.І.

*викладач кафедри іноземних мов факультету маркетингу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

КУЛЬТУРНА ПРОПАГАНДА РФ: ПРИНИЖЕННЯ ТА ДЕГУМАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ

Культурна пропаганда – це поширення поглядів, ідей та теорій за допомогою творів мистецтва. І в першу чергу це стосується кіномистецтва, адже в сучасному світі телевізор – це невід’ємна складова кожної оселі. Телевізор «годує» глядачів новинами, передачами і, звісно ж, художніми стрічками. А російські фільми та серіали (або українські у співпраці з РФ), які до 2014 року просто заповнили більшість ефірного часу на українських телеканалах, мали зовсім не розважальний характер, як це могло здатися на перший погляд. Вони містили в собі зовсім інші наративи – іноді завуальовано, а іноді й зовсім відверто нав’язували глядачам думки про недолугість, меншовартість, залежність, невихованість, неосвіченість і навіть «фашистськість» українців. І так само, як влада Третього Рейху використовувала кінематографію для впливу на свідомість громадян, РФ десятиліттями використовувала телевізійний простір для «промивання мізків» глядачам.

В першу чергу варто згадати серіал «Моя прекрасна нянька», 1-ий сезон якого вийшов на екрани у 2004 році і який побудований на приниженні та висміюванні України, українців та всього українського. Серіал розповідає про Вікторію – дівчину з Маріуполя, яка приїжджає до Москви і влаштовується працювати нянею. Вікторія зображена безкультурною та неосвіченою заробітчанкою, яка постійно принижує своє рідне місто.

Впродовж усього серіалу висміюються українські родичі головної героїні, а також її українська говірка; принижуються та висміюються усі, хто родом з України, і саме місто Маріуполь, в той час як усі росіяни зображені вихованими, освіченими та інтелігентними. У серіали звучать такі фрази, як «Вика, вы крадете вещи в магазине, как Украина – газ» та «Я самая большая фанатка российского президента». Таким чином глядачів з рф запевняли в тому, що українці дуже люблять росію і мріють там жити, а українцям прищеплювали комплекс меншовартості.

Фільм 2010 року «Ми з майбутнього 2» розповідає про двох чоловіків, які приїжджають з москви до Львова на реконструкцію битви під Бродами. Українці грають роль добровольців СС «Галичина», але поза цим образом вони одразу ж зображені бидлуватими та агресивними, словами та знаками погрожують «москалям», які називають їх фашистами, і розпочинають бійку. Таким чином з перших хвилин фільму глядачів запевняють у тому, що українці – це неосвічені та невиховані дикуни, а росіяни – культурна та ерудована інтелігенція. Окрім цього, українські герої, знайшовши у лісі пам'ятник радянським воїнам, руйнують його. Таким чином фільм демонструє ненависть та агресію українців до усього радянського і як наслідок – до російського.

У серіалі «Світлофор», 1-ий сезон якого побачив світ у 2011 році, однією з героїнь є уродженка Бердянську стюардеса Олеся Коваленко, яка переїхала до росії і вийшла заміж за москвича. У деяких серіях серіалу можна побачити бабусю Олесі – вона зображена одноокою відьмою, яка розмовляє суржилом і в зовнішньому вигляді якої присутні елементи українського традиційного одягу. Приїхавши до своєї онучки у гості, бабуся починає проводити різноманітні ритуали, які мають на меті очистити оселю від нечисті та злих духів. Але з її появою у житті Павла – чоловіка Олесі – починають траплятися різні негаразди. Прихований зміст цього послання такий, що українці спокійно переходять на російську мову та із задоволенням переїжджають до росії, а від появи українськомовних українців варто чекати біди.

Сьогодні, аналізуючи українсько-російські фільми та серіали минулих років, можна чітко побачити, як рф методично зомбувала українських глядачів, наповнюючи ефіри своєю пропагандою та нав'язуючи свої наративи. А Україна дозволяла це робити, не надаючи цьому належного значення. Але більше ми не повинні допустити подібних помилок – українське мистецтво повинно возвеличувати свій народ, підносити його, і аж ніяк не принижувати, порівнюючи з іншими. Українське мистецтво повинно надихати та розвивати. І враховуючи усі помилки минулого, більше на українському телебаченні не має бути місця для будь-чого російського, а українське кіномистецтво повинно зображати українців як сильну, незламну та горду націю, високорелігійну, високодуховну та високорозвинену – адже коли величний Київ відзначав своє 500-річчя, москви ще й близько не було.

Список використаної літератури

1. Прасюк О.В., Пастух Ю.О. Кіно як засіб політичної пропаганди в нацистській Німеччині: комунікативний та семіотичний аспекти. // Global world: науковий альманах. Vol. 2 (II), 2016. С. 160-166.

URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6267/1/5.pdf>

2. Семеній А.О. Антиукраїнська пропаганда в сучасному російському історичному кінематографі. // Вісник студентського наукового товариства Донецького наукового університету імені Василя Стуса. 2022. Випуск 14 том 2. С. 83-87. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/12886>

3. «Моя прекрасна нянька». Реж. Кирющенко О., Кузнецов А., Радзюкевич Е., Лівнєв Е. 2004-2008 р. URL: <https://rezka.ag/series/comedy/14395-moya-prekrasnaya-nyanya-2004.html>

4. «Ми з майбутнього 2». Реж. Самохвалов А., Ростов Б. 2010 р. URL: <https://rezka.ag/films/action/11946-my-iz-buduschego-2-2010.html>

5. «Світлофор». Реж. Фокін Р. 2011-2017 р. URL: <https://rezka.ag/series/comedy/2334-svetofor-2011.html>